

Alegat 95.

Sprawozdanie

Komisji szpitalnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 2 sierpnia 1878 do l. 4231 w przedmiocie reorganizacji służby oddziałowej w zakładzie obłąkanych na Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Uznając, że służba oddziałowa w zakładzie kulparkowskim jest nie odpowiednio celom zakładu urządzoną, zapowiedział Wydział krajowy jeszcze w roku 1877 sprawozdaniem z dnia 3go Lipca reorganizację tejże służby, a gdy w ciągu bieżącego roku kilka nieszczęśliwych i pożałowania godnych wypadków pobicia i śmierci obłąkanych w zakładzie kulparkowskim się wydarzyło, w przeświadczeniu, że wadliwa obsługa obłąkanych jest najgłówniejszą przyczyną tych nieszczęść, chcąc ją tedy uczynić lepszą i doprowadzić do tego, aby się takowej poświęcać chcieli ludzie porządni i choć trochę wykształceni, wobec konieczności zaradzenia jak najrychlej złemu uznanemu i zapobieżenia dalszym nieszczęściom, widział się Wydział krajowy zniewolonym reorganizację służby oddziałowej już teraz, t. j. z dniem 1 Września b. r. w życie wprowadzić, pomimo że pociągnie to przekroczenie kwoty budżetem na służbę wyznaczonej, a to na podstawie uchwały Sejmowej z dnia 25 maja 1875, postanawiającej w etacie płac II. 11: że „Wydział krajowy wyznacza wysokość płac i emolumenta dla innej służby zakładowej“.

Wedle tego zarządzenia, którem postanowiono cztery stopnie płacy dla służby oddziałowej w zakładzie pobierać mają:

1. na oddziale męskim ;
  - a) trzech dozorców, którzy użyci będą do pomocy nadzorcy po jednym na każdym piętrze, po 15 zł. miesięcznie, tudzież wikt II. klasy ;
  - b) sześciu dozorców po 12 zł. w. a. miesięcznie ;
  - c) dziesięciu po 10 zł. ;
  - d) reszta po 8 zł., tudzież wszyscy wikt III klasy.
2. Na oddziale kobiet :
  - a) trzy dozoreczynie po 12 zł. w. a. miesięcznie ;
  - b) sześć po 10 zł. ;
  - c) dsiesięć po 8 zł. ;
  - d) reszta po 7 zł. oprócz wikt 3 klasy.

Zarazem polecił Wydział krajowy Dyrektorowi zakładu :

1. aby ilość służby oddziałowej stosował do ilości obłąkanych, licząc na oddziale męczyzn przeciętnie jednego dozorcę na sześciu chorych, zaś na oddziale kobiet jedną dozoreczynię na siedm obłąkanych ;

2. aby z funduszu powstałego z grzywien nakładanych przez niego na służbę oddziałową, udzielał w ciągu roku dozorcóm i dozoreczyniom nagrody za gorliwe pełnienie obowiązków ; zaś w nadzwyczajnych wypadkach podawał wyszczególniających się Wydziałowi krajowemu, celem wynagrodzenia ;

3. aby zaprowadził systematyczną naukę dla służby oddziałowej pod własnym kierunkiem, i

4. aby zaprowadził wspólny stół dla służby.

Ponieważ jednak to zarządzenie nie uchyla całkiem troski służby o jej przyszłość i nie wiąże jej tak silnie z zakładem, jakby to zabezpieczenie choć lichego utrzymania na stare lata w razie zniedołężnienia lub kalectwa uczynić zdołało ; ponieważ także zabezpieczenie przyszłości wpłynęłoby bezwątpienia jeszcze korzystniej na zgłaszanie się i pozostanie w służbie ludzi porządniejszych, niż to samo podwyższenie i stopniowanie płacy uczynić zdoła ; przeto Wydział krajowy **mniema**, iż należałoby służbie oddziałowej przyznać prawo pobierania prowizyj i o odnośną uchwałę Wysoki Sejm uprasza.

Komisya szpitalna dzielając w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego i uznając zarządzenie tegoż co do reorganizacji służby oddziałowej w zakładzie kulparkowskim, jako też zadanie przyznanie tejże prawa pobierania prowizyj za właściwe i niezbędne dla rozwoju i dobra samego zakładu, wnosi jednomyślnie :

Wysoki sejm raczy:

1. Przyjąć do wiadomości powyższe zarządzenia Wydziału krajowego, dotyczące się reorganizacji służby oddziałowej w krajowym zakładzie dla obłąkanych na Kulparkowie ;

2. uznać za usprawiedliwiony podwyższony wydatek w Rubryce II. poz. 17 i 18 budżetu na rok 1878;

3. uchwalić, że Rubr. II. poz. 19 budżetu dla zakładu krajowego na Kulparkowie brzmieć ma :

19. Służba oddziałowa.

a) Płaca dla 41 dozorców :

3	po 15 zł. miesięcznie	— rocznie	540 zł.
6	" 12 "	" "	864 "
10	" 10 "	" "	1200 "
22	" 8 "	" "	2112 "

b) Płaca dla 33 dozorczyń :

3	po 12 zł. miesięcznie	— rocznie	432 zł.
6	" 10 "	" "	720 "
10	" 8 "	" "	960 "
14	" 7 "	" "	1176 "

c) wikt dla 3 starszych dozorców :

2	klasy po 210 zł. rocznie	630 zł.
	dla 71 służby oddziałowej	
	po 158 zł. rocznie	11218 zł.

d) felczer :

płaca	rocznie	180 zł.
wikt	"	210 "
gratyfikacje		200 "

Suma pozycji 20442 zł.

4. uchwalić, że w etacie płac i posad krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, przyjętym na na posiedzeniu dnia 25 Maja 1875 r. wprowadza się dodatkowo w dziale II. etatu płac po ustępie 11 następujące postanowienie :

„12. Dozorcy i dozorczyń chore nabywają prawo pobierania prowizyj z funduszków zakładu w razie okaleczenia i niezdolności do pracy, a mianowicie po wysłużonych 10 latach $\frac{1}{3}$ ostatniej swej płacy, po 20 latach $\frac{2}{3}$, zaś po 30 latach całą płacę. Służbie oddziałowej, dotychczas w zakładzie pozostającej wliczony być ma czas dotychczasowej służby.

We Lwowie dnia 30 Września 1878.

Romaszkan,
przewodniczący.

Dr. Ambroży Towarnicki,
sprawozdawca.

